

Trong số những công ty đã có cổ phiếu lưu hành trên TTCK, sau khi đánh giá một công ty trong số đó đang làm ăn tốt thì vấn đề đặt ra cho nhà đầu tư là nên mua vào hay bán ra (nếu đang nắm giữ) cổ phiếu của công ty đó.

Các chuyên gia phân tích TTCK sẽ khuyên: muốn có lời phải mua vào với giá hạ và bán lại với giá cao (*Buy Low, Sell High*). Làm thế nào để biết giá cổ phiếu đang cao hay đang hạ? Có mấy cách tính?

SO SÁNH CÁC LOẠI GIÁ CỔ PHIẾU (CP) 1. Thư giá (K) - hay giá trị kế toán của CP (Book value)

$$(K) = \frac{TSTSC - CKN - VCPUĐ}{TSCP\ TĐLH}$$

TSTSC: Tổng số tài sản có

CKN: các khoản nợ

VCPUĐ: vốn cổ phần ưu đãi

TSCP TĐLH: tổng số cổ phần thường đang lưu hành.

Thư giá của 1 CP thường chỉ thuần túy là giá trị theo tính toán trên sổ sách kế toán của công ty. Nó không phản ánh giá trị thị trường (thị giá - *market value*) của CP ở từng thời điểm. Nó cũng chưa hẳn là giá trị thanh lý công ty. Những giá trị này có thể cao hơn hoặc thấp hơn thư giá.

Thư giá được tính từ bảng tổng kết tài sản của 1 công ty theo những nguyên tắc và phương pháp hạch toán kế toán có chuẩn mực rõ ràng. Vì thế thư giá cũng được sử dụng để so sánh giá trị CP giữa các công ty.

2. Thu nhập trên mỗi CP (EPS - Earnings per share)

$$(EPS) = \frac{LRST - CTDCCPUĐ}{TSCP\ TĐLH}$$

LRST: lãi ròng sau thuế

CTDCCPUĐ: cổ tức dành cho CP ưu đãi

TSCP TĐLH: tổng số cổ phần thường đang lưu hành

EPS được định nghĩa như là "lợi nhuận dành cho mỗi CP dựa trên các khoản lãi ròng sau thuế cộng dồn qua các niên độ kế toán sau khi đã trừ một khoản để chia lãi cho các CP ưu đãi".

EPS là một chỉ tiêu quan trọng thường xuất hiện trên các báo cáo tài chính vì nó có ảnh hưởng đến giá mua bán CP trên TTCK.

3. Tỷ số P/E - Tỷ số thị giá so với thu nhập trên mỗi CP (Price - earnings ratio)

Tỷ số P/E phản ánh một mức độ nhất định về tiềm năng phát triển của công ty, về sự đánh giá của thị trường đối với thu nhập của công ty. Tỷ số P/E càng hạ, giá CP càng rẻ và ngược lại. Ví dụ:

- Giá thị trường của cổ phiếu X vào

ngày G là 50.000 đ.

- EPS của CP. X trong năm vừa qua là 5.000 đ

- Tỷ số P/E = 50.000 đ/5.000 đ = 10.

Điều đó có nghĩa là thị trường sẵn sàng chấp nhận trả 10 đ cho mỗi 1 đ thu nhập từ CP X.

Sau khi tính những chỉ tiêu nêu trên nhà đầu tư có thể thẩm định giá CP đã hay rẻ như sau:

Các trường hợp	Giá cổ phiếu	
	ĐẮT	RẺ
1. Giá thị trường > Thư giá	X	
2. Giá thị trường < Thư giá		X
3. Nếu EPS không đổi		
• Giá thị trường tăng, P/E tăng	X	
• Giá thị trường giảm, P/E giảm		X
4. Nếu giá thị trường không đổi		
• EPS tăng, P/E giảm		X
• EPS giảm, P/E tăng	X	

Các nhà phân tích chứng khoán cũng thường khuyên các nhà đầu tư đừng tin tưởng hoàn toàn vào tỉ số P/E của quá khứ. Cần dựa vào khả năng lợi nhuận của công ty trong tương lai và tỉ số P/E của tương lai vì đầu tư vào CP bây giờ là nhằm kỳ vọng nó tăng giá về sau này.

THEO DÕI GIÁ THỊ TRƯỜNG CỦA CP HÀNG NGÀY

Cũng là CP của một công ty tốt nhưng giá thị trường của nó có ngày lên có ngày xuống - có thời kỳ lên đều, có thời kỳ xuống đều. Vì vậy, các nhà phân tích chứng khoán cũng nhắc nhở sau khi chọn được loại CP của công ty tốt còn phải theo dõi giá hàng ngày và kiên nhẫn chờ cơ hội tốt hãy mua vào.

Cơ hội tốt là khi có những đợt giảm giá CP tạm thời do có những tin tức không tốt cho TTCK hay cho công ty mà ta định mua CP của công ty đó. Chẳng hạn như các trường hợp sau đây:

* G. D. Searle là một công ty khá tốt và mỗi cổ phần đang được bán ra với giá 25 USD. Sau khi có tin sản phẩm Aspartame - một chất để thay thế đường hóa học Saccharine - bị cơ quan Food & Drug Administration ra lệnh hoãn lại chưa thể tung ra thị trường. Lập tức, giá thị trường của cổ phiếu Công ty G.D Searle bị sụt xuống còn 21 USD. Vài năm sau (1983) khi công ty này ký được hợp đồng cung cấp chất Aspartame cho công ty Coca Cola thì cổ phần của công ty Searle tăng lên đến 55 USD.

* Trường hợp của công ty Texaco Instruments, sau khi có tin công ty này bị lỗ 183 triệu USD trong quý II/1983, giá thị trường của công ty này đã "rớt" từ 170 USD xuống còn 107 USD - chỉ trong 2 ngày giảm 50 USD/CP.

**THẨM ĐỊNH
GIÁ
CỔ PHIẾU
ĐẮT
HAY
RẺ?**

TTT